

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๔๕

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังไทยเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามที่กฎหมายกำหนดคือวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แล้ว พรรคพลังไทยไม่สามารถดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ มีเหตุที่จะยุบพรรคพลังไทยได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายพิศิษฐ์ แจวจันทิก เลขานุการพรรคทำการแทนหัวหน้าพรรคพลังไทยยื่นหนังสือชี้แจง ๘ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ว่า พรรคพลังไทยได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งเป็นหนังสือให้พรรคทราบเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ จึงตั้งนับระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ พรรคพลังไทยนำรายชื่อสมาชิกจำนวนห้าพันคนรวมกันทั้งสี่ภาคยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่ผู้ร้องแจ้งว่าเกินกำหนดแล้ว ซึ่งผู้ถูกร้องเห็นว่ายังไม่เกินกำหนดเวลาตามกฎหมาย

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

LIRT

และมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย คำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นยุบพรรคพลังไทยนั้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับ จดทะเบียนพรรคพลังไทยเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๘๐๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ แจ้งให้หัวหน้าพรรคพลังไทยทราบว่า พรรคพลังไทย ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ พรรคพลังไทย ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังไทยไว้ในทะเบียน พรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้ออ้างของพรรคพลังไทยว่า ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงฟังไม่ขึ้น เมื่อพรรคพลังไทย

นำรายชื่อสมาชิกพรรคจำนวนห้าพันคนรวมกันทั้งสี่ภาคยื่นต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔
เกินกำหนดเวลาที่มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ จึงฟังได้ว่ามีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคพลังไทยตามคำร้อง
ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้
อาศัยเหตุดังวินิจัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังไทย

นายมงคล สระฐาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ